

UNIVERSITATEA „REGELE FERDINAND I” DIN CLUJ
FACULTATEA DE MEDICINĂ

N. 1190.

MEDICINA ILICITĂ
ÎN
ROMÂNIA

TEZĂ
PENTRU

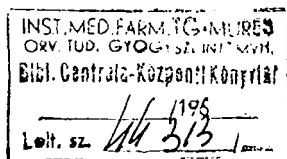
DOCTORAT ÎN MEDICINĂ ȘI CHIRURGIE
PREZENTATĂ ȘI SUSTINUTĂ ÎN ZIUA DE 18 NOV. 1937

DE

VICTOR V. APOSTOLESCU

FOST EXTERN PRIN CONCURS AL CLINICILOR UNIVERSITARE
DIN CLUJ

23 MAY 2005

UNIVERSITATEA „REG. FERDINAND I” DIN CLUJ
FACULTATEA DE MEDICINĂ

Decan : D-nul Prof. Dr. D. MICHAİL

Profesori :

Clinica stomatologică.....	Prof. Dr. <i>Aleman I.</i>
Microbiologie	„ „ <i>Baroni V.</i>
Istoria medicinei	„ „ <i>Boloğa V.</i>
Patologia generală și experimentală.....	„ „ <i>Botez A. M.</i>
Clinica oto-rino-laringologică	„ „ <i>Buzotanu Gh.</i>
Istologia și embriologia umană	„ „ <i>Drăgoiu I.</i>
Fiziologia umană	„ „ <i>Benetato G.</i>
Semiologia medicală	„ „ <i>Goia I.</i>
Clinica ginecologică și obstetricală.....	„ „ <i>Grișo-tu C.</i>
Clinica medicală.....	„ „ <i>Hașteganu I.</i>
Medicina legală	„ „ <i>Kernbach M.</i>
Clinica oftalmologică	„ „ <i>Michai D.</i>
Clinica neurologică	„ „ <i>Minea I.</i>
Igiena și Igiena socială	„ „ <i>Moldovan I.</i>
Radiologia medicală	„ „ <i>Neșaru D.</i>
Anatomia descriptivă și topografică	<i>Papilian V.</i>
Clinica chirurgicală)	
Medicina operatoare)	„ „ <i>Pop A.</i>
Clinica infantilă	„ „ <i>Popoviciu A.</i>
Farmacologia și farmacognozia (supl.).....	„ „ <i>Sturza M.</i>
Balneologia	„ „ <i>Tătaru C.</i>
Clinica dermato venerică	„ „ <i>Țeposu E.</i>
Clinica urologică	„ „ <i>Manta</i>
Chimia biologică	„ „ <i>Urechta C.</i>
Clinica psihiatrică	„ „ <i>Vasiliu Titu</i>
Anatomia patologică	„ „

JURIUL DE PROMOȚIE :

Președinte : D-l Profesor Dr. M. Kernbach

Membrii: { „ „ „ *Gh. Popoviciu*
 „ „ „ *Val. Boloğa*
 „ „ „ *G. Benetato*
 „ „ „ *Al. P. P.*

Supleant : D-l Doc. Dr. Ion N. Voicu

Introducere.

Neamurile pentru a se impune unele în fața altora și pentru a-și păstra neștirbit prinosul de muncă și jertfă al înaintașilor au nevoie de o necontestată sănătate morală și fizică.

Se cheltuesc astăzi sume însemnate pentru a reda Românilor sănătatea trupească de care are nevoie, dar Românul pe lângă bolile cari macină trupul zi de zi, zace și de boli cari îi destramă sufletul.

Prea puține măsuri s'au luat de cei în drept pentru combaterea celor din urmă, măsurile luate până acum, în bună parte s'au dovedit ineficace.

Între multele boli ale sufletului românesc poate fi socotită și «medicina ilicită», subiectul tezei mele de doctorat în medicină și chirurgie.

Mulțumesc pe această cale D-lui Profesor Mihail Kernbach directorul Institutului Medico Legal din Cluj pentru onoarea ce-mi face prezidând această lucrare.

Mulțumesc deasemenea D-lui Profesor Valeriu Bologa, pentru ajutorul dat în procurarea literaturii necesare acestui subiect.

Cluj, 3—X—1937.

Considerațiuni generale.

Am trăit și trăim încă într'o lume adoratoare a materiei.

Dorința și tendința de îmbogățire este manifestată de ins pe orice cale. Să câștigi cât mai mult într'un timp cât mai scurt, fără prea multă osteneală, neinteresând mijloacele de care te folosești, este principiul călăuzitor, sau «azi ca să trăiești trebuie să fii șmecher», este învățământul pe care ți-l servește orice binevoitor.

Legile cari stăvilesc ilegalitățile sunt deseori călcate în picioare.

Necinstea și nedreptatea își au de multe ori loc de cinste în viața noastră de stat.

Să fură din avutul statului...

Se înmormântează afaceri veroase...

Se exercită ilicit medicina...

Să te mai miri !?...

Dece toate acestea?... Legi avem.

Un singur răspuns: sănătatea morală a multora dintre Români lasă de dorit.

Neamul, sâmburele viu, izvorul veșnic din care am luat ființă, își poartă cu greu trecutul plin de jefte și împilări către un viitor care îi surâde. Multe vlăstare ale sale își au sufletul bolnav, Se vor usca; vor cădea; vor crește altele mai sănătoase.

Definiție. *Exercițiul ilicit al medicinei este faptul pe care-l comit acei ce profesează medicina fără autorizație de liberă practică.*

Medicina ilicită, Clasificare

Medicina se exercită ilicit, în țară la noi, pe o scară destul de întinsă, atât în mediul urban, cât și în mediul rural.

Motivele suflatești, sub impulsul cărora se exercită, sunt două și anume: la unii de natură inferioară, setea de îmbogățire pe orice cale; la alții de esență superioară, dorința de a face bine celui bolnav, neurmărind nici un scop material.

Consecințele atât la prima categorie cât și la a doua, unde pe deoparte se calcă legea, iar pe de altă parte intervine nepriceperea, sunt grave pentru națiune, interesând-o cantitativ, și calitativ.

Ținându-se seamă de aceste considerente, formele sub care se exercită medicina ilicit, sunt grupate în următoarele capitole:

a) Fabricile de medicamente prin preparatele lor medico-farmaceutice vulgarizate.

b) Ilicismul medical din pofta de câștig.

c) Ilicism medical din bune intenții.

d) Consultații medicale prin corespondență.

e) Problema specializării medicale în România.

Voi trata în parte fiecare capitol mai sus amintit.

A. Fabricile de medicamente prin preparatele lor medico-farmaceutice vulgarizate.

S'a crezut și se mai crede și astăzi că popularizarea remediilor medico-farmaceutice, fie prin conferințe fie prin scris, ar fi un mijloc eficace în lupta care se duce contra diferitelor boli.

Nu mă îndoiesc de gândul curat și frumos al celor ce și-au legat speranțe de rezultatele bune ale acestui mijloc dar s'a neglijat și se neglijează încă următorul fapt ; pui la îndemâna cetățeanului arme de luptă, fără să ai siguranța că acesta, în caz de pericol va consulta medicul pentru a-i spune care-i dușmanul în contra căruia va trebui să lupte.

Dar presupunând că acest inconvenient este eliminat, trebuie să se mai știe că adeseori intențiile bune au fost compromise de „inși“ cari sub scutul curat al acestor intenții, neexistând control, n'au urmărit altceva decât satisfacerea intereselor lor proprii.

Acest fapt se petrece astăzi sub ochii noștri, cu vulgarizarea preparatelor medico-farmaceutice.

Aproape nu există ziar, reviste cari n'au nimic comun cu medicina, reviste medicale, în care să nu se facă propagandă diferitelor produse farmaceutice. Reclame vei găsi în cărți ; vei da adesea de ele în calendare. Afize mici, afize de diferite dimensiuni, multicolore, lipite pe garduri, pe ziduri și în closete publice, fac cunoscut cetățenilor rezultatele miraculoase ale diferitelor preparate. Reclamele pentru a fi mai sugestive și mai atrăgătoare

sunt însoțite adeseori și de caricaturi. Cei ce-și dispută întâietatea pentru cele mai originale reclame sunt: casele producătoare, farmaciile și drogheriile.

Pentru ca cetitorul, să se convingă singur în ce măsură este degradat spiritul medical de diverși «comercianți» de medicamente citez din ziarul «Universul» următoarea reclamă având titlul «Nervoșii în viață».

— «Este firesc lucru ca știința medicinei moderne să se fi gândit la imensa mulțime de nervoși cari nu-și găseau alinarea suferințelor lor orice încercau în vastul arsenal farmaceutic, și — într'adevăr, ideea fericită pe care au avut o un grup de savanți, medici, biologi și farmaciști-terapeuți, de a uni într'o aceeaș combinație chimico-farmaceutică numită «Homulin» — atât principii chimice cari dau sistemului nervos tocmai elementele vitale de care are nevoie nervosul, cât și principii cari aduc nervii lui zdruncinați în stare de echilibru stabil; ideea aceasta fericită, realizată în Homulin salvează dela ruină și dela moarte mii și sute de mii de suferinzi.

Dela primele linguri de Homulin cei nervoși simt cum puterile le revin, cum calmul domnește în judecată și'n sensibilitatea lor și cum pornirea instinctivă spre excitante de tot soiul dispare.

O nouă viață senină și calmă, dar și energii multiplicare sub influență tonică a Homulinului, dau forțe energiei lor vitale!

Nervosul devine par'că altfel de personalitate sub înrâurirea Homulinului. El trăește sub puterea rațiunii reci și a sensibilității cumpătate.

«Homulin» se găsește la Farmacii și Drogherii. Pentru provincie expediază contra ramburs de lei 140 Farmacia «La Galen» Calea Griviței 78 București.

Din ziarul «Dimineața» cu data de 29/VIII/1937 citez o altă reclamă a farmaciei «La Galen» cu titlul

«Gastropatii».

— «Se numesc astfel acei a căror suferință se află

în stomac. Nu vorbim de aceia cari au făcut un chef, o petrecere, la care au mâncat și au băut și mai mult și care au o suferință trecătoare la stomac însoțită de un fel de murmurială. Vorbim de persoane, ale căror suferințe în stomac datează de mult. La cele mai multe din aceste suferințe cauza fundamentală nu este alta decât o turburare în funcțiunea secreției, adică în fabricarea zeurilor sau sucurilor acide din stomac. E ceia ce doctorii numesc cu un cuvânt «hiperclorhidrie».

E o arsură la «lingurea» adică la nivelul stomacului, ce o simte bolnavul la 2—3 ore după masa. Bolnav aceștia se «lecuesc» ei singuri prin bicarbonat de sodiu și și agravează starea lor nenorocită, căci ajung că numai poată trăi fără acest bicarbonat. Devin cum zic medicii — «carbonatofagi» și cu timpul capătă pe urma alcalinizării sângelui lor, fel de fel de boli.

Deaceia a fost o adevărată binefacere dăruită omenirii suferinde, compunerea acelu minunat preparat farmaceutic numit «Ventropan», cure sub forma unei pulberi coloidale (f. fină) înghițită de suferind, nu numai că face să dispară durerea de stomac, nu numai că alcalinizează sângele cu bicarbonatul, dar vindecă iritația mucoasei stomacului și astfel nu mai fabrică, prin glandele din ea zeurile acide în cantitate excesiv de mari.

«Ventropanul» atacă boala dela rădăcina ei și astfel el nu e un paleativ, ci un adevărat medicament care înlăturând cauza, înlătură pentru totdeauna efectul, adică însăși boala.

«Ventropan» se găsește la Farmacii și Drogherii. Pentru provincie expediază contra ramburs de lei 130 farmacia «La Galen».

Citind aceste reclame trebuie să reținem următoru fapt: cu desfacerea acestor medicamente, se ocupă în afară de farmacii și drogheriile, expediind-le la cerere prin poștă contra ramburs.

Este știut lucru că «reclama este sufletul comerțur

lui« dar, când este în joc sănătatea nației, când se discreditează medicina și când se lezează interesele medicilor, orice reclamă trebuie să-și aibe limitele ei.

Este în joc sănătatea populației prin faptul că cei bolnavi având la îndemână aceste reclame,

1. vor trata adeseori boale inexistente, iar cele reale, vor acționa în voie la adăpostul acestei greșeli.

2. vor greși în administrarea medicamentelor fie din punct de vedere al căii de administrare, fie al dozajului și

3. vor folosi de multe ori preparate, cari neavând nici un efect, sunt scoase din uz.

Se discreditează medicina prin faptul că, efectul diferitelor preparate întrebuințate de bolnav, nu consună de cele mai multe ori, cu rezultatele „miraculoase“ anunțate în reclame.

Se lezează interesele medicilor, deoarece mulți dintre bolnavi, nu vor mai cere concursul medicului, ci se vor trata, orientându-se după indicațiile, deseori greșite din reclame.

Având în vedere, toate aceste consecințe ale propagandei ce se face preparatelor medico-farmaceutice, se cere o cât mai grabnică reglementare a desfacerii produselor medicamentoase, precum și a reclamei și publicității acestora.

B. Ilicism medical din pofta de câștig

Prin ilicisim medical din pofta de câștig se înțelege totalitatea procedurilor și mijloacelor de care se folosesc pentru a-și satisface dorința de îmbogățire, acei cari n'au dreptul de a practica medicina.

Ilicisimul medical din pofta de câștig se bazează pe notiuni sumare din medicina populară și științifică.

Deosebim următoarele forme ;

a) Ilicisim medico-popular și

b) Ilicisim medico științific.

a) **Ilicisimul medico-popular** își are drept sursă de inspirație, medicina populară. Diferite ierburii, substanțe minerale sau animale sunt transformate în leacuri tămăduitoare pentru fel de fel de boli.

Din această grupă fac parte :

1. Farmaciștii clandestini

Din ziarul „Universul“ cu data de 6 Octombrie 1935, citez următorul caz : „Salahorul Florea Jurentz de 30 ani, cu serviciul la construcția din Str. C. A. Rosetti colț cu Str. Cantacuzino, s'a îmbolnăvit de o boală lumescă. După îndemnul unui alt muncitor el a comandat la tipografia N. Pandelescu din Giurgiu un borcan cu „magiun blenoragic“ ca să scape de boală.

Salahorul a luat din acest „magiun“ de câteva ori și s'a intoxicat grav. Salvarea l-a dus la spitalul „Colțea“.

Din cele de mai sus, se poate constata ușor că doza care trebuie administrată, din aceste medicamente, de cele mai multe ori este la voia întâmplării.

2. „Vrăjitoarele“

Vrăjitoria și-a avut epocile ei de glorie în trecut. E practică astăzi, în țară la noi, în mediul rural, de către țigănci și babe. Mijloacele de care se folosesc pentru a tămădui este descântecul și diferite burueni de leac.

Citez din ziarul „Universul“ cu data de 23 Aprilie 1935 următorul caz: „Se știe că la țară și acum mai fac încă bune afaceri așa numitele „vrăjitoare“ cari nu sunt altceva decât niște țigănci excroace, cari înșeală lumea cu farmece și descânțece. Una din acestea pe nume: Valeria S. Baicu, a apărut în satul Poiana, unde i-a descântat de nu știu ce boală săteanului Ion Scutelnicu. Aceasta se află acum pe moarte în spital din cauza unor băuturi preparate de țigancă. Din cercetările făcute de șeful postului de jandarmi s'a constatat că țigancă a fost plătită cu 500 lei de Maria D. S. Scutelnicu, care a declarat, că nu avea liniște în casă din cauza cumnatului ei Ion Scutelnicu. Asupra țigăncii s'au găsit 500 lei, o scoică și niște burueni uscate otrăvitoare“.

Din acest fapt reiese procedeul folosit și consecințele uneori nefericite ale acestui gen de ilicizm medical.

3. Ortopedicii

Citez din ziarul „Cuvântul“ cu data de 2 Decembrie acest caz:

— „Cernăuți 29. — Am arătat la timp că în localitate a fost depus individul Goldea originar din Dobrogea, care în ultimul timp cutreera satele Bucuovinei, practicând un fel de medicină clandestină prin intermediul căreia și-a asigurat o adevărată școală de adepți în rândurile populației țărănești. El era privit ca având puteri supranaturale. Ștefan Goldea aplica anumite cunoștințe medicale și empirice, ajungând la uimitoare dexteritate în vindecarea fracturilor și chiar de boale interne.

În comuna Cuciurul Mare, jud. Cernăuți „mântuitorul“ după cum îl numiau țărani. și-a deschis în casa sătencii Dominica Lecus un adevărat cabinet de chirurgie în care Ștefan Goldea își experimenta empirismul său medical. Toate aceste amănunte au creat în jurul sus-numitului aureola de binefăcător și tămăduitor, astfel că aderenții săi susțin că pentru Goldea nu există boală nevindecabilă.

Semnificativ este faptul că în urma arestării și depunerii sale la închisoarea Cernăuți, sub acuzare de șarlatanie și de practică ilicită a medicinei, adepții lui Goldea au început să se miște, să intervină, să facă memorii, să adreseze cereri de punere în libertate, semnate chiar de câțiva intelectuali“...

4. Moașe fără diplomă.

Și astăzi, în mediul rural mai cu seamă, din lipsa moașelor diplomate, se ocupă cu moșitul femeii mai în vârstă, cari habar n'au de regulile de asepsie sau anti-sepsie pe care trebuie să le respecte în timpul moșitului.

5. Meșter în scos dinți și măsele.

Aproape nu exista sat care să nu-și aibă câte un om mai priceput în scosul măselelor și dinților.

Instrumentul de care se folosesc pentru extracții dentare este de cele mai multe ori, cleștele de scos cuie.

Nu există specialitate medicală, care să nu-și aibă specialiști de talia celor cetiți mai sus, ridicați fiind din sânul poporului.

b) **Ilicism medico-științific.** Din această grupă fac parte: cei cu cunoștințe medicale sumare, câștigate din studii superficiale sau incomplete precum și doctorii în medicină fără drept de liberă practică. Se încadrează în această formă următorii:

1. Moașele diplomate.

cari se ocupă cu provocarea de avorturi, precum și cele cari nu se dau în lături, de a consulta și trata, făcând unecri injecții subcutane, intramusculare și chiar intravenoase celor bolnavi.

2. Agenții sanitari, subchirurgii și laboranții

cari trecând peste atribuțiile lor fixate prin legea sanitară, să fac culpabili de exercițiu ilicit al medicinei, fie prin mici intervenții chirurgicale: injecții, incizii, extracții dentare, etc., fie prin consultațiuni medicale și prescripțiuni de medicamente.

3. Dentistii clandestini.

Medicilor stomatologi le făceau și le mai fac încă și astăzi concurență în dentistică, un număr însemnat, de dentiști clandestini, a căror pregătire, în această ramură a medicinei se mărginește la certificatul de absolvire a IV. clase primare, plus anii petrecuți în vre-un cabinet dentar.

Din ziarul „Universul“ cu data de 8 Aprilie 1935 citez următoarele: „Tribunalul de Ilfov 5 Mai format cu dnii judecători: Ionescu Zanne, Paul Voiculescu și procuror Vicol, a osândit eri în prezență la 3 luni închisoare corecțională pentru practică ilicită a medicinei și excrocherie pe individul Luis Librus zis Broder.

Numitul este invinuit, că deși lipsit de orice titlu sau pricepere, își instalase o clinică dentistică, tratând pacienții, storcându-le onorarii copioase, compromițându-le sănătatea și — pe deasupra — furându-le și materialul ce îl dădeau pentru montură“....

4. Farmaciștii.

Cred că-s puțini farmaciști în țară la noi, nu știu dacă e cazul să spun că i-am putea număra pe degete pe cei cari, având deseori ocazia, n'au dat cel puțin o consultație medicală s'au n'au vândut cel puțin odată medicamente fără rețetă.

Publicul, mai ales Românul nostru dela țară, fie din spirit de economie, fie din cauza sărăciei, pentru a nu da bani și la medic pentru vizită și la farmacie pentru medicamente, merge deadreptul la farmacist pe care îl crede cel puțin pe jumătate medic și i se adresează cam așa: — „... am cutare boală, sau mă doare în cutare parte, ce aș putea să iau, sau dați mi ceva să-mi treacă“.

În atari situații, nu putem spune că nu sunt și farmaciști cari trimit pe cel bolnav la medic pentru a-i afla boala și a-i prescrie medicamentul necesar, dar sunt și farmaciști mai slabi de conștiință la cari gândul că vor pierde un client, sau dorința de a ajuta pe cel bolnav îl determină să deie celui bolnav un remediu oarecare.

Această manieră își are părțile ei rele, căci bolnavul de multe ori crede că are o boală pe care în realitate nu o are, sau farmacistul interpretează rău simptomele pe care le prezintă bolnavul.

În asemenea cazuri, farmacistul va da adesea remedii inofensive sau bazați pe afirmațiile clientului, poate da un drog energetic care îi poate face rău.

Nu sunt puțini la număr farmaciștii, cari dau consultații și medicamente celor bolnavi cu toate că se găsesc unul de altul la distanță de kilometrii. Această modalitate are loc fie prin scris, fie prin intermediul unei a treia persoane, părinte, frate sau altcineva, care se duce la farmacie pentru a cumpăra medicamente, fără rețetă pentru bolnavul de acasă care nu se poate deplasa.

Sunt cazuri când se dau medicamente și pe această

cale. Pentru a întregi cele afirmate mai sus cu câteva cazuri de farmaciști cari exercită ilicit medicina, am însoțit un prieten N. Gh. pe care în prealabil îl informasem despre ce este vorba, în seara zilei de 4 Octombrie între orele 6,45 și 7 la 5 din farmaciile orașului Cluj.

Di N. Gh. a intrat prim dată în Farmacia „B.“, unde acuzând dureri toractice, inapetență, tuse și ascensiuni febrile, farmacistul i-a recomandat să stea la pat, dându-i totodată 3 tablete de „Ipepurat“, din care să ia unul în acea seară, iar restul a doua zi.

De aci am mers la Farmacia „H.“ unde prietenul simulând un ulcer gastric, a cerut farmacistului să-i dea ceva doctorii. I s'a recomandat să consulte un medic care îi va prescrie tratamentul necesar.

Intrând în Farmacia „M.“ i-a spus farmacistului că are acasă un copil plin de bube pe tot corpul. L-a rugat să-i dea ceva leacuri. Farmacistul fără să stea mult pe gânduri, i-a dat o cutie cu alifie cu care să-și ungă copilul.

Mergând apoi la Farmacia „A.“ a cerut doctorii care să-i aline durerile din regiunea epigastrică, grețurile și vărsăturile cari îl supără de aproape un an de zile. I s'a dat o sticlucă cu un medicament din care să ia de 3 ori pe zi câte 15 picături înainte de mâncare.

Ne-am dus de aci la Farmacia „L.“, unde prietenul spunând, că are dureri în regiunea cardiacă palpitații și dispnee la efort, farmacistul i-a recomandat repaos, compresii cu apa rece în regiunea inimii și totodată i-a dat a cașetă „Verotron“ pe care s'o ia cum va sosi acasă.

Din aceste cinci cazuri, ne putem face ușor o idee, că medicina se exercită ilicit, de către farmaciști, într'o măsură care merită să fie luată în considerație.

Din cinci farmaciști, solicitați să elibereze medicamente fără prescripție medicală, unul singur a refuzat.

Avându-se în vedere această concurență ilegală pe care zilnic o fac farmaciștii pe tărâmul consultațiilor medicale, Sindicatul Medicilor din România, a luat hotărârea încă de acum 3 ani, de a elabora un codex minimal de medicamente, pe care farmacistul să le poată elibera fără ordonanță medicală. Așteptăm ca această măsură odată tradusă în fapt să dea roadele așteptate.

5. *Medicii.*

Se fac culpabili, de exercițiu ilicit al medicinei, acei medici cari profesează medicina fără autorizație de liberă practică, precum și acei cari având această autorizație, exercită ilicit medicina prin faptul că nu s'au înscris în colegiul medical local.

Privită în complexitatea ei această problemă a ilicizării medicale din pofta de câștig, interesând și dăunând pe deoparte profesiei medicale, pe de altă parte având uneori urmări grave pentru sănătatea celui bolnav, trebuiesc luate măsuri severe pentru reprimarea acestei forme de ilicizări.

C) Ilicitul medical din bune intenții.

Acest capitol, încadrează pe toți acei cari, posedând oarecari cunoștințe medicale, fără să aibe dreptul, exercită ilicit medicina, nu din poftă de câștig, ci din dorința de a da o mână de ajutor celui suferind.

Medicina se practică sub această formă, mai mult în mediul rural, unde din lipsa medicilor de circumscripție, cel bolnav sau rudele celui bolnav, apelează la sfaturile doftoricești ale :

preotului și învățătorului

din sat cari, adeseori sunt nevoiți să facă uz de cunoștințele lor sumare de medicină preventivă și curativă câștigate în seminar sau în școala normală, dând consultații celor bolnavi.

O altă categorie de medici iliciți „din bune intenții“ o constituiesc *studenții în medicină*.

Sunt prea puțini acei studenți în medicină cari, mergând în timpul vacanțelor școlare în satele lor, să nu fie chemați fie de o rudă apropiată, fie de altcineva, să-i doftoricească copilul, nevasta sau bărbatul, bolnav în pat acasă.

Să nu te duci la cel ce-ți solicită ajutorul se supără, să te duci superi legea care prevede că „studenții în medicină, fie că sunt atașați sau nu unui medic particular, fie că funcționează ca interni sau externi, n'au dreptul de a trata decât sub controlul și indicația șefilor ierarhici. Numai în cazuri de epidemii, studenții în medicină sunt admiși“.

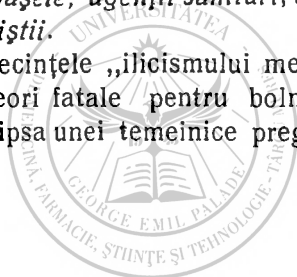
Mai totdeauna se trece peste litera legii, pentru a fi ajutat cel suferind.

Exemple de asemenea natură ni le oferă și „Echipele Regale“, în cari mulți dintre studenții în medicină fac pe medicii acestor echipe, consultând și tratând pe cei bolnavi.

Trebue să recunoaștem, că nu toți studenții în medicină calcă legea, din dorința de a lecuși pe cel bolnav; sunt destui, cărora li se deschide pofta de câștig treptat, treptat, rezervându-li-se un loc de cinste în rândul iliciților medicali din poftă de câștig.

Dintre iliciții medicali din bună intenție, mai fac parte : *moașele, agenții sanitari, subchirurgii, infirmierii și farmaciștii.*

Consecințele „ilicismlui medical din bune intenții“ sunt adeseori fatale pentru bolnav, deoarece intervine adeseori lipsa unei temeinice pregătiri medicale.

D) Consultații medicale prin corespondență.

În presa medicală de vulgarizare a medicinei, destul de răspândită la noi: Medicul Nostru, Trup și suflet, etc. sunt rubrici create special, pentru consultații medicale prin corespondență, unde doctori în medicină, zi-ce-se, pentru cari spațiul de zeci și sute de kilometrii, care îi desparte de cel bolnav nu contează, pun diagnosticuri și prescriu tratamente, fără nici un scrupul, celor cari li se adresează prin scrisori.

Citez din revista, Medicul nostru, din 28 Octombrie, 1937, în care Dl Dr. M. Stinea ?, răspunde astfel la rubrica „Sfaturile noastre medicale“ soțului unei bolnave :

— *Muți T. Horez* — Soția Dvs. suferă de insuficiență ovariană. Să ia timp de 10 zile pe lună, câte 6 dragele pe zi, dintr'un preparat de foliculină, cu 500 unități dragea, 2 lingurițe pe zi din Passicolină" sau în alt caz (Medicul Nostru din 11 Noiembrie 1937) iată cum răspunde : —, *Tată a doi copii*, Cămpina — cazul dvs. este destul de clar — suferiți de dilatație aortică și aceasta vă dă durerile de care vă plângeți. Trebuie să evitați oboselile, să nu vă culcați cu stomacul încărcat, să mâncați puțin și de mai multe ori pe zi și să luați câte o pastilă de trinitrină. Ar trebui să vă faceți și o analiză a sângelui — Wasserman și să ne comunicați rezultatul“.

Cazuri de asemenea natură nu's puține ; sunt cu zecile, revista apărând săptămănal.

Cine ne poate garanta că cei ce dau asemenea consultații sunt doctori în medicină ? Sunt controlați de cineva ? Cred că nu, căci dacă ar fi controlați, de mult ar fi trebuit să li se interzică de a și mai bate joc în asemenea mod de spiritul științific medical. În cazul că sunt medici, asigurându-și pe această cale venituri nelocuale trebuiesc deasemenea împiedicați de a mai comite acte net contrare eticei medicale.

E. Problema specializării medice în România.

Pentru ca un doctor în medicină să devină specialist într-o ramură a medicinei, trebuie să sacrifice alți câțiva ani de studiu, variabil de la specialitate la specialitate.

Specializările în medicină sunt legiferați în Germania, Elveția, Ungaria și în Statele Unite.

În Italia, Franța și în Anglia, reglementarea specializărilor în medicină este încă în curs de studiu de mai mulți ani.

În România primul început de specializare îl constituie legea din 1923 pentru reglementarea exercițiului dentistic. Legea sanitară din 1930 prevede reglementarea în toate ramurile medicinei, fixând totdeauna următoarele mari principii :

a) specializarea fiind o problemă științifică, cade în sarcina facultăților de medicină ;

b) libera practică se acordă de Ministerul Sănătății;

c) controlul profesional al practicii specialităților cade în sarcina colegiilor medicale.

În Monitorul Oficial din 22 Iunie 1935 se prevăd la cap. III. două articole care privesc specializarea :

art. 179. Nici un medic nu se poate intitula specialist în vreuna din ramurile medicinei, dacă nu are dreptul de liberă practică a medicinei. Diploma de specializare se acordă de facultățile în medicină, libera practică a specialității o acordă Ministerul.

art. 180. Regulamentele care vor fixa pe speciali-

tăți, durata stagiilor și cursurilor, se vor alcătui de Facultățile de medicină și vor fi uniforme pentru toată țara.

Facultatea de medicină din București și Iași s'a conformat legii, elaborând regulamente pentru specializarea în medicină. Facultatea de medicină din Cluj, a elaborat regulamente pentru următoarele specialități: *balneologie, igienă și stomatologie*.

Cu toate că specializările în medicină au fost legifera-
te și reglementate sunt astăzi destui medici cari, dis-
punând de bani, întreprind o călătorie pentru câteva
luni, la una din școlile medicale din Apus și se întorc în
țară specialiști în cutare sau cutare ramură a medicinei,
dând anunțuri prin ziare că Dl Dr. X. Y. specializat în
Viena (să zicem) în boli de.... dă consultații între orele...

Acest procedeu injust, nemulțumesc pe doctorii
specializați în țară, cari au trebuit să se supună rigorilor
regulamentare sacrificând pentru specializare ani de zile
și trudă.

Trebuesc luate măsuri, ca toți acești medici spe-
cializați în străinătate să fie supuși examenului de echiva-
lare a specialității.

Iliciții.

Ținând seama de cele studiate în capitolele de mai înainte, cei cari exercită ilicit medicina în mediul urban sunt: medicii fără dreptul de liberă practică, sau cei neînscriși în Colegiul Medicilor, farmaciștii, casele farmaceutice, studenții în medicină, dentiștii clandestini, subchirurgii, laboranții, moașele și toți auxiliarii medicului.

Date statistice în ce privește numărul lor, procentul pe categorii și numărul victimelor: exercițiului medical ilicit în mediul urban, nu posedăm până în prezent.

La sate între cei cari exercită medicina ilicit, găsim alături de medicii neadmiși la exercițiu, farmaciștii, agenții sanitari, moașele diplomate, moașele nediplomate, farmaciștii clandestini, vrăjitoarele, babele, ortopedicii, meșterii în scos măsele, preoții, învățătorii și în timpul vacanțelor școlare, studenții în medicină.

Dintr'un tablou statistic al *D rului Solonencu* asupra iliciților din circumscripția Pojorâta, extrag următoarele :

Din numărul iliciților depistați în această circumscripție, 7,4% sunt intelectuali în sensul obișnuit al cuvântului, învățători, preoți, farmaciști.

7,2% personal sanitar inferior

9,1% comercianți, meseriași, etc.

76,3% din pătura țărănească.

După sex în comparație cu iliciții din Germania :

<i>Circ. Pojorâta</i>	<i>Germania în anul 1928</i>
Femei 80%	Femei 23,16%
Bărbați 20%	Bărbați 76,84%

După vârstă au fost repartizați astfel :

între 30—40 ani 9,27% | între 50—60 ani 18,01%
 „ 40—50 „ 20 % | „ 60—85 „ 52,72%.

În ce privește sănătatea iliciților s'a constatat că :
 50,9% sunt sifilitici.

12,8% sunt deficienți mintali, alcoolici.

3,7% tuberculoși.

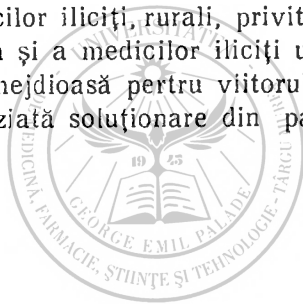
13,5% diverse boli cronice.

19,1% în aparență sănătoși dar cu antecedente familiare.

Numărul lor este de 55 iliciți la 14500 locuitori. Raportând această cifră la numărul total al populației rurale, totalul iliciților se ridică la circa 55000.

Un ilicit își are pe conștiința în mediu 5 victime pe an, reieșind de aici, un total de 275000 jertfe pe an din întreaga populație rurală.

Problema medicilor iliciți, rurali, privită prin lumina acestor cifre, precum și a medicilor iliciți urbani, întru nimic mai puțin primejdioasă pentru viitorul acestei națiuni, care o neîntârziată soluționare din partea organelor în drept.

Măsurile luate contra iliciților.

In trecut: protomedicul Munteniei, Dr. Istiotis, prin secolul al XVIII-lea cerea dela doctorii în subordine, rapoarte în care să se specifice numărul medicilor cu drept și fără drept.

In Regulamentul Organic sunt prevăzute măsuri de reprimare a profesiei „sarlatanești“.

Măsurile luate fiind prea puțin eficace, determină pe Doctorul Zota să ceară în anul 1832, într'un raport, numeroase inovațiuni și precizări complimentare. Tot atunci sau luat primele măsuri pentru funcționarea „spețeriilor“.

In prezent: prin legea sanitară din 1930 se creiază „Colegiul Medicilor din România organizație profesională a corpului medical care are sarcina să controleze practica medicală și să vegheze la păstrarea prestigiului Corpului medical, luând toate măsurile necesare pentru preîntâmpinarea sau sancționarea abaterilor săvârșite prin actele profesionale“ (Art. I, Reg. col.)

Referitor la exercițiul ilicit al medicinei, articolul 172, prevede următoarele: „Colegiul medical e obligat a urmări și denunța parchetului pe toți acei cari practică medicina ilicită“.

Studiind Regulamentul și legea Colegiilor, vom constata că acestea prezintă lacune deoarece nu specifică în ce mod să se facă controlul, veghieria sau preîntâmpinarea abaterilor, ci se ocupă numai de sancțiuni.

In ce privește eficacitatea acestui organ disciplinar, putem afirma, fără să greșim ca, după modul cum a funcționat până în prezent, nu poate conta ca un rea

apărător al intereselor corpului medical, deoarece nu poate să îndeplinească nici măcar rolul său de organ corecțional și represiv.

După Dl Dr. Gh. Bănu, Colegiul Medicilor „este o creațiune sortită prieirii, fără a lăsa urme în istorie“.

În afară de sancțiunile disciplinare prevăzute în legea și regulamentul Colegiilor Medicilor și în afară de lupta pe care și-au propus s'o întreprindă, Asociația Generală a Medicilor și sindicatul Medicilor, pentru apărarea profesiei medicale, sunt prevăzute în noul Cod Penal, sancțiuni penale pentru actele comise în exercițiul profesiei cât și pentru reprimarea medicinei ilicite. Articolul 589 alinatul 3 din Codul Penal prevede sancțiuni, pentru practica ilicită a medicinei.

Totuș, rezultatul acțiunii duse împotriva medicinei ilicite, până în prezent este neînsemnat.

Următorul proverb românesc „copilul cu multe moașe moare cu buricul netăiat“ pecetluște oarecum problema rezolvării medicinei ilicite.

De ce lupta întreprinsă, n'a avut sorți de izbândă ?

Este o întrebare căreia voi încerca să-i dau răspunsul.

1. Medicina ilicită a fost considerată până în prezent mai mult ca o problemă ce dăunează profesiei medicale și lupta s'a dus, aproape numai pe acest tărâm.

2. N'a putut fi rezolvată pe cale profesională, deoarece ;

a) serviciul sanitar lasă de dorit, mai cu seamă la sate, unde este adesea fictiv, fără medicamente și fără localuri.

b) lipsesc mijloacele de control, veghiere și preîntâmpinare a ilicismlui medical.

c) majoritatea celor ce profesază astăzi medicina, cu dreptul de liberă practică, se fac culpabili, cel puțin odată, fie cu voie, fie fără voie, de exercițiu ilicit al medicinei, ori pentru ca să poți lupta contra unui rău, profesional, trebuie să fi tu însuți pildă de corectitudine

în profesia pe care o exerciți.

d) Mulți dintre cei dovediți că practică ilicit medicina au scăpat, pe căi lăaturalnice de rigorile legii.

Trebuie să se știe că medicina ilicită este o problemă de ordin moral, cu consecințe dezastruoase pentru capitalul biologic național.

Pentru a i se pune stavilă trebuiesc respectate următoarele cerințe :

A) din partea statului :

1. Servicii sanitare bine organizate cu personal medical suficient.

2. este necesară, servindu-ne ca exemplu legea votată anul acesta în Franța, o lege specială pentru combaterea medicinei ilicite, care va trebui să se ocupe de :

a) reglementarea desfacerii produselor medico-farmaceutice.

b) reglementarea reclamei și publicității acestora.

c) reglementarea mai amănunțită a exercițiului farmaciei și a obligațiilor personalului medical auxiliar.

d) reglementarea publicațiilor de vulgarizare a medicinei.

e) o mai eficace reglementare a specialităților medicale.

3. pedepse exemplare pentru cei ce se fac culpabili de exercițiu ilicit al medicinei,

B) din partea organizației profesionale : posibilitatea de control și supraveghere, reală, pentru o cât mai eficace profilaxie a iliciților.

C) din partea medicului :

a) mai multă corectitudine profesională.

b) bolnavul nu trebuie privit numai ca o sursă de câștig, ci ca o părticică componentă a neamului.

c) medicul să-și dea seama că poartă pe umerii săi răspunderea numerică și calitativă a neamului în viitor.

Pentru a traduce în fapt aceste deziderate ce se impun medicului și pentru a se micșora numărul celor cari exercită ilicit medicina, este nevoie de educație în

sens spiritual național, făcută zi de zi, generație de generație și începută din frageda copilărie; dar în statul nostru, național de azi, iubirea de neam, constituie adeseori un delict ce-ți rezervă surpriza unei comere jilave, bine zăvorâtă, unde poți medita „în pace și onor“ a vremi mai senine pentru neamul românesc.

Concluziuni

. Medicina se exercită ilicit în România, pe o scară destul de întinsă atât în mediul rural cât și în mediul urban.

2. Cercetări serioase asupra medicinei ilicite în țară la noi, bazate pe date statistice sunt prea puține și acelea's incomplete.

3. Consecințele medicinei exercitate ilicit, sub diversele ei forme: fabricile de medicamente prin preparatele lor medicofarmaceutice vulgarizate, ilicizm medical din pofta de câștig, ilicizm medical din bune intenții, consultații medicale prin corespondență și problema specializării medicale în România, sunt grave pentru națiune interesându-o atât cantitativ cât și calitativ.

4. Cei cari practică ilicit medicina sunt: medicii fără dreptul de liberă practică sau cei neînscrși în colegiul medical, farmaciștii, casele farmaceutice, studenții în medicină, dentiștii clandestini, moașele, agenții sanitari, subchirurgii, laboranții (auxiliarii medicului în general), preoții, învățătorii, babele, vrăjitoarele, farmaciștii clandestini, ortopedicii și meșterii în scos dinți și măsele.

5. Măsurile luate până în prezent pentru stăvilirea medicinei ilicite, prin dispozițiile legii sanitare și ale noului Cod penal au dus la rezultate cu totul neînsemnate.

6. Pentru reprimarea medicinei ilicite se cer din partea Statului:

A. Servicii sanitare bine organizate cu personal medical suficient.

B. Este necesară o lege specială pentru combaterea medicinei ilicite care va trebui să se ocupe de :

a) reglementarea desfacerei produselor medico-farmaceutice ;

b) reglementarea reclamei și publicității acestora ;

c) reglementarea mai amănunțită a exercițiului farmaciei și a obligațiilor personalului medical auxiliar ;

d) reglementarea publicațiilor de vulgarizare a medicinei ;

e) o mai eficace reglementare a specialităților medicale.

C. Pedepse exemplare pentru cei ce se fac culpabili de exercițiul ilicit al medicinei.

Din partea organizației profesionale : posibilități de control și supraveghere, reale, pentru o cât mai eficace profilaxie și represiune a iliciților.

Din partea medicului : mai multă conștiință națională și corectitudine profesională pentru câștigarea încrederii în publicul suferind și a ridicării prestigiului medicinei.

Cluj, la 15 Noembrie 1937.

Decanul Facultății :

(ss) Prof. Dr. D. MICHAIL.

Președintele Juriului de Promoție :

(ss) Prof. Dr. M. KERNBACH.

Bibliografie

1. *Berthomier (E. A.)* Charlatinisme et médecine illégale. These — Paris 1909—1910.
2. *Buzoianu (Gh.)* Specializările medicale. Conferința ținută în 27 Oct. 1937 în consiliul profesoral al Fac. de med. Cluj.
3. *Dr. Groot (H)* Kurpfuscherei und Kurpfuschereiverbot. Verlag von Gustav Fischer 1906.
4. *Kantor (H)* Freie Bohn für die Kurpfuscher? Berlin. Verlag von Julius Springer 1917.
5. *Kernbach (M) Romanescu (N)* Hotarul tradițional și legal al profesiunii medicale Cluj — 1935. Tip. Transilvaniei.
6. *Dr. Niculescu.* Chestia practicei ilicite a medicinei. Congresul Medicilor Chișinău 1928.
7. *Noir (J)* La charlatinisme et l'exercice illégale de la médecine — Concours Méd. No. 13—1937.
8. *Perthuisot (E)* Crise Médicale — These, A. Storck. Lyon 1898.
9. *Pinard.* La morale professionnels du médecin Pres. Med. 1907—49—52—XV.
10. *Petrescu (G. Z.)* Medicina publică în Moldova acum o sută de ani, Rev. St. Med. No. 1 | 1931.
11. *Triscă (P).* Prolégomènes a une déontologie Médico-Sociale. Lib. Félix Alcan. Paris 1922.
12. *Dr. Trotușan (M).* Rostul Colegiilor Medicale. Tribuna Med. anul V. No. 1. 1937.
13. *Dr. Solonencu (N).* Medicina ilicită la sate. Rev. de igienă socială anul IV No. 12.
14. *Ziarul „Dimineața“.* Gastropații. 29. VIII. 1937.
15. *Ziarul „Cuvântul“.* Cariera senzațională a unui pretins medic. 2 Decembrie 1932.
16. *Ziarul „Universul“.* 6 Octombrie 1935, 23 IV. 935, 8 IV. 935, 11 Maiu 1936, 20 Sept. 1935..
17. *„Medicul Nostru“.* Rev. [din 28 Octombrie 1937 și 11 Nov. 1937.